

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **M. O.**, zastoupen opatrovníkem JUDr. Mgr. Milanem Dočkalem, advokátem se sídlem Plovární 478/1, Plzeň, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje**, se sídlem Pražská tř. 558, České Budějovice, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 10. 2018, č. j. KRPC-139314-17/ČJ-2018-020023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 11. 2018, č. j. 58 A 12/2018 - 45,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Odměna opatrovníka žalobce JUDr. Mgr. Milana Dočkala, advokáta, **se určuje** částkou 968 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (zákon o pobytu cizinců), rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 30 dní ode dne omezení osobní svobody.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou, kterou krajský soud zamítl jako nedůvodnou. Žalovaná dle soudu zjistila řádně skutkový stav tak, aby mohla shledat naplnění podmínek pro zajištění žalobce. Správně také vyhodnotila, že nebylo namístě uložit zvláštní opatření dle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Existovalo zde totiž nebezpečí ohrožení výkonu správního vyhoštění spočívající v dosavadní protiprávní činnosti žalobce, který si opatřil padělaný osobní doklad a opakovaně jej na území České republiky užil. Žalobce též neměl na území České republiky žádné vazby a dle svých vyjádření ani nedisponoval dostatkem finančních prostředků.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel namítl, že žalovaná nezjistila hodnověrně stav věci, o němž by nepanovaly důvodné pochybnosti. Došlo tak k porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Žalovaná byla povinna zjistit veškeré skutečnosti svědčící jak v neprospěch, tak ve prospěch stěžovatele. Žalovaná nezjišťovala, proč měl mít stěžovatel u sebe údajně padělané doklady. Není vyloučeno, že sám stěžovatel se stal obětí protiprávního jednání jiné osoby, a to v možném důsledku své neznalosti. Také krajský soud učinil nesprávný závěr o protiprávním jednání stěžovatele, neboť nebyl jednoznačně prokázán původ předmětného dokladu. Stěžovatel se navíc primárně prokazoval svým platným moldavským cestovním pasem.

[5] Legitimního cíle by bylo jednoznačně možné dosáhnout mírnějšími prostředky uvedenými například v § 123b zákona o pobytu cizinců, neboť stěžovatel byl schopen plnit povinnosti plynoucí ze zvláštních opatření a současně neexistovala důvodná obava, že by byl uložením zvláštních opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná mohla a měla zohlednit pracovní morálku stěžovatele, pokud měla minimálně povědomí o jeho pracovních aktivitách na území České republiky, jak vyplývá ze správního spisu.

[6] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se stěžovatelem vedla správní řízení ve věci jeho správního vyhoštění z území členských států Evropské unie, neboť se 1. 10. 2018 prokázal hlídce policie při pobytové kontrole dokladem, který byl padělán. Stěžovatel se vzdal práva na odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná nesouhlasila s kasační námitkou, že by nedostatečně zjistila skutkový stav. Stěžovatel do protokolu o výslechu účastníka správního řízení uvedl, že si obstaral padělaný doklad Rumunska za účelem práce, protože věděl, že s ním může pracovat v Evropské unii, aniž by potřeboval povolení k zaměstnání. Vzhledem ke způsobu, jakým si stěžovatel doklad opatřil a jakým způsobem jej používal (na ubytovnách a při nástupu do zaměstnání, přičemž k cestám přes hranice užíval svůj moldavský pas), lze vyloučit, že by stěžovatel jednal protiprávně nevědomě. Žalovaná dostatečně posoudila možnost uložení zvláštních opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců, avšak dospěla k závěru, že by nebyla účelná. Svým jednáním stěžovatel opakovaně porušoval právní předpisy České republiky. Ani výborná pracovní morálka stěžovatele při jeho nelegálních zaměstnáních na území České republiky, nemohla rozhodnutí zajišťujícího správního orgánu ovlivnit.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou.

[8] Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil Nejvyšší správní soud v mezích uplatněných námitek a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejprve stěžovatel namítl, že žalovaná nedostatečným způsobem zjistila skutkový stav, o němž by nebyly důvodné pochybnosti. Nejvyšší správní soud se s touto kasační námitkou neztotožnil. Ze správního spisu je zřejmé, jak připomněla i žalovaná ve svém vyjádření, že stěžovatel sám při výslechu uvedl, že si obstaral padělaný rumunský občanský průkaz přes internet před svou první cestou do České republiky, aby zde mohl pracovat. Krajský soud tak správně zhodnotil, že z tvrzení stěžovatele nelze soudit, že by se sám stal obětí protiprávního jednání jiné osoby. Naopak je patrné, že si byl svého protiprávního jednání vědom. Sám totiž uvedl, že pro cestování používal vlastní moldavský cestovní pas a padělaný rumunský doklad totožnosti předkládal pouze na ubytovnách a při nástupu do zaměstnání. Nebylo tak důvodu, aby žalovaná zjišťovala další skutečnosti ve prospěch stěžovatele, resp. aby se zabývala původem padělaného dokladu. Stěžovateli proto nelze přisvědčit, že by žalovaná nepostupovala v souladu se zásadou materiální pravdy ve smyslu § 3 správního řádu.

[11] Žalovaná a následně i krajský soud také správně uvážily o možnosti uložení zvláštních opatření za účelem vycestování, kterými může podle § 123b zákona o pobytu cizinců být: „*a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené*“.

[12] Rozšířený senát v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 – 38, č. 3559/2017 Sb. NSS, uvedl, že „*právo EU i český zákon o pobytu cizinců jednoznačně směřují k subsidiaritě zajištění, které by mělo být použito pouze tehdy, nepostačuje-li uložení zvláštního opatření za účelem vycestování*“. Z tohoto důvodu jsou na žalovanou kladeny požadavky na řádné a individualizované odůvodnění nevyužití zvláštních opatření. Smyslem a účelem zvláštních opatření je minimalizace omezování osobní svobody cizinců v případě realizace vyhoštění. To však neznamená, že by k omezení osobní svobody nemohlo dojít nikdy. Zvláštní opatření je možno považovat za účinná jen tehdy, pokud jimi lze dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky - bez fyzického zajištění žadatele. Volba některého ze zvláštních opatření namísto zajištění cizince je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto

opatření a že neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění.

[13] Rozhodnutí žalované je dle Nejvyššího správního soudu dostatečně individualizované a zohledňuje všechny podstatné skutečnosti, které stěžovatel tvrdil nebo které vyšly v řízení najevo. Žalovaná dospěla k závěru, že stěžovatel je osobou, která vědomě a úmyslně nerespektuje povinnosti jí uložené, a neskýtá záruku, že bude spolupracovat s orgány policie. Stěžovatel se prokázal hlídce policie při pobytové kontrole padělaným průkazem totožnosti Rumunska, tímto dokladem se v minulosti prokazoval opakovaně. Byl tak zjevný jeho úmysl neopustit území České republiky. Hrozilo, že by si mohl opatřit jinou identitu či doklady. Stěžovatel uvedl, že nemá dostatek finančních prostředků k ubytování, a proto žalovaná též vyloučila možnost, že by složil finanční záruku. Vzhledem k absenci vazeb stěžovatele na území České republiky žalovaná též vyloučila, že by za stěžovatele složil záruku občan České republiky nebo jiná osoba. Ubytování stěžovatele je pouze nahodilé a dočasné (je ubytován v ubytovnách vždy v souvislosti se svým neoprávněným zaměstnáním), proto žalovaná neshledala možnost, že by stěžovatel oznámil policii adresu místa pobytu a zdržoval se tam.

[14] Je třeba připomenout, že prokazování totožnosti padělaným dokladem (navíc spojené s neoprávněným využíváním postavení občana členského státu Evropské unie) je závažným porušením právního řádu České republiky, které dokonce může naplňovat znaky trestného činu padělání a pozměnění veřejné listiny (§ 348 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Byť tedy prokázání se padělaným dokladem totožnosti není automatickým důvodem pro vyloučení aplikace zvláštních opatření (srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 5 Azs 20/2016 – 38, podle něhož je třeba vždy volit individualizovaný přístup), takto závažné protiprávní jednání je judikaturou Nejvyššího správního soudu považováno za skutečnost, která významně oslabuje důvěru v cizince a zakládá pochybnosti o tom, že bude schopen a ochoten plnit povinnosti, které by mu plynuly ze zvláštních opatření (viz např. rozsudky ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 228/2017 – 24, ze dne 21. 12. 2017, č. j. 1 Azs 383/2017 – 17, ze dne 14. 12. 2017, č. j. 2 Azs 237/2017 – 20, ze dne 11. 10. 2017, č. j. 1 Azs 193/2017 – 18, ze dne 31. 8. 2017, č. j. 10 Azs 114/2017 – 35, nebo ze dne 27. 7. 2017, č. j. 4 Azs 133/2017 – 19). Stěžovatel navíc pomocí padělaného dokladu totožnosti opakovaně vykonával na území České republiky výdělečnou činnost.

[15] S ohledem na všechny skutkové okolnosti věci Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uzavírá, že žalovaná dostatečně odůvodnila neuložení zvláštních opatření. Lze se přitom ztotožnit s jejím závěrem, že zde existovala důvodná obava ohrožení výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Jak uvedla žalovaná ve svém vyjádření, pro její posouzení nebyla relevantní stěžovatelova pracovní morálka při výkonu nelegálních výdělečných činností. Ta nemůže nijak svědčit o tom, že stěžovatel nebude pokračovat v protiprávním jednání a nebude mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Nejvyšší správní soud proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na

náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů nepřiznal, protože jí žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

[18] Stěžovateli byl Krajským soudem v Českých Budějovicích usnesením ze dne 23. 10. 2018, č. j. 58 A 12/2018 – 26, jako opatrovník ustanoven advokát JUDr. Mgr. Milan Dočkal. Dle § 35 odst. 9 *in fine* s. ř. s. zastupuje ustanovený zástupce, je-li jím advokát, účastníka i v řízení o kasační stížnosti. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 9 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Podle § 7 a § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky náleží opatrovníkovi odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 500 Kč, a podle § 13 odst. 4 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč a částka 168 Kč představující 21% DPH, jíž je advokát plátcem. Celková výše odměny ustanoveného zástupce proto činí 968 Kč, částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2019

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu